

به نام خداوند جان آفرین

ویژه‌ی بزرگان و مادران

راهنمای ورود به اول دبستان
۲۲۲ نکته‌ی کاربردی برای آشنایی با ویژگی‌های آموزش
در پایه‌ی اول ابتدایی.

تألیف

دکتر مرتضی مجدفر • ابراهیم اصلانی • دکتر لیلا سلیقه‌دار

نشر امروز

۱۳۹۰

سرشناسه: مجدفر، مرتضی، ۱۳۴۲ - عنوان و نام پدیدآور: راهنمای ورود به اول دبستان؛
۲۲۲ نکته‌ی کاربردی برای آشنایی با ویژگی‌های آموزش در پایه‌ی اول ابتدایی/مرتضی مجدفر، لیلا
سلیقه‌دار، ابراهیم اصلانی. مشخصات نشر: تهران: امرود، ۱۳۹۰. شابک: ۳-۶۶-۵۳۲۷-۶۰۰-۹۷۸.
موضوع: آموزش قبل از مدرسه. موضوع: آموزش و پرورش کودکان. شناسه افزوده: اصلانی، ابراهیم،
۱۳۴۲ - شناسه افزوده: سلیقه‌دار، لیلا، ۱۳۵۰ - رده بندی کنگره: LB/۱۱۴۰/۳م ۱۳۹۰.
رده بندی دیویی: ۲۱/۳۷۲. شماره کتابشناسی ملی: ۸۸۸۰۰۴۲

نشر امرود

راهنمای ورود به اول دبستان

۲۲۲ نکته‌ی کاربردی برای آشنایی، معلمان و مادران با ویژگی‌های آموزش در پایه‌ی اول ابتدایی
مرتضی مجدفر، ابراهیم اصلانی. لیلا سلیقه‌دار

طرح روی جلد: ساعد مسکی

تصویرساز: سام سلماسی

امور هنری: شاهرخ خره‌غانی، افتر طراشان، شاهرخ افیک

امور آماده‌سازی: آرزو صفرخانلو

چاپ اول: ۱۳۹۰

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی: نوید چاپ: خانه فرهنگ و هنر گویا صحافی: اندیشه

نشانی ناشر: تهران - صندوق پستی ۳۴۹۶ - ۱۶۷۶۵

تلفن: ۸۸۳۴۵۲۱۷، نمابر: ۸۸۳۴۵۲۱۸ - ۷۷۸۹۲۹۵۲

شابک: ۳-۶۶-۵۳۲۷-۶۰۰-۹۷۸

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

حق چاپ برای نشر امرود محفوظ است

پیش گفتار

ویژگی‌های کودک ۶ ساله‌ی شما
نکته‌هایی در ارتباط با ویژگی‌های رشد در اولی‌ها

کارهایی برای قبل از شروع مدرسه
نکته‌هایی درباره‌ی تکامل خودنمایی و آمادگی کودک

من می‌ترسم!

نکته‌هایی درباره‌ی ترس کودکان از مدرسه و راه‌های غلبه بر آن

من سالم هستم!

نکته‌هایی درباره‌ی طرح سلامت جسمانی و آمادگی تحصیلی کودکان برای ورود به مدرسه

یک روز شاد و به یادماندنی

نکته‌هایی درباره‌ی جشن شکوفه‌ها و همراهی پدران و مادران با کودکان

من یار مهر بانم!

نکته‌هایی درباره‌ی کتاب‌های غیر درسی و سایر خواندنی‌های مناسب برای اولی‌ها

همه چیز در مورد برنامه‌های آموزشی اولی‌ها!

نکته‌هایی درباره‌ی هدف‌های آموزشی و تربیتی در پایه‌ی اول ابتدایی

مشق بدون اشک

نکته‌هایی درباره‌ی انجام تکلیف شب و فعالیت‌های بیرون از مدرسه‌ی اولی‌ها

آیا رفتارهای کودک من طبیعی است؟

نکته‌هایی درباره‌ی گستره‌ی مشکلات رفتاری رایج در میان کودکان

۹۵ ۱۰

آیا کودک من بی نقص یاد می گیرد؟
نکته‌هایی درباره‌ی اختلالات یادگیری شایع در میان کلاس اولی‌ها

۱۰۷ ۱۱

راست یا چپ؟
نکته‌هایی درباره‌ی چپ‌دستی و راست‌دستی و چگونگی برخورد مناسب با آن‌ها

۱۱۳ ۱۲

تئین و دیمن؛ مسئله این است!
نکته‌هایی درباره‌ی ارتباط شنوایی و بینایی با فرایند آموزش

۱۲۹ ۱۳

آیا کودک من استثنایی است؟
نکته‌هایی درباره‌ی کودکان استثنایی، دیرآموز و هم‌آمد

۱۲۹ ۱۴

دنیای ارتباطی کودک
نکته‌هایی درباره‌ی ارتباط خانه و مدرسه، توصیه‌های پلیسی و پیام‌های بهداشتی

۱۳۷ ۱۵

کلاس اولی‌ها و قانون
نکته‌هایی درباره‌ی قوانین و مقررات متناظر با کلاس اولی‌ها

۱۴۳

منبع

۱۴۷

آشنایی با مجموعه کتاب‌های راهنمای آموزشی امروز

۱۴۹

دیگر آثار مشترک مؤلفان

۱۵۱

آثار در دست انتشار

این کتاب اگرچه جلد اول از مجموعه‌ی هفت جلدی کتاب‌های راهنمای آموزشی امروز به‌شمار می‌رود، اما بعد از انتشار سه کتاب دیگر عرضه می‌شود. قرار بود ما کتاب‌هایی را برای آغاز دوره‌های گوناگون آموزشی تهیه کنیم، اما روند آماده‌سازی کتاب‌ها به‌نحوی پیش رفت که ابتدا کتاب راهنمای ورود به دوره‌ی راهنمایی تحصیلی چاپ شد. چاپ نخست این کتاب در تابستان ۱۳۸۸، به بازار آمد و بسیار مورد استقبال قرار گرفت. فقط طی دو سال، کتاب به چاپ شانزدهم رسیده و بیش از ۵۰ هزار نسخه از آن به فروش رفته است. کتاب ۲۲۲ نکته برای پدران و مادران (راهنمایی برای یادگیری اثربخش، آموزش و آزمون‌های فرزندان) نیز پنجمین جلد از این مجموعه است که در سال ۱۳۸۹ عرضه و در مدت کوتاهی به چاپ سوم رسیده است. هم‌چنین کتاب نوآوری در یادگیری با تکالیف درسی خلاق به عنوان هفتمین جلد از مجموعه کتاب‌های راهنمای آموزشی امروز در سال ۱۳۸۹ منتشر و در میان معلمان و اولیای دانش‌آموزان به جایگاه مناسبی دست یافته است. موفقیت سه کتاب یاد شده از یک طرف و پیگیری‌های مدارس و والدینی که عنوان کتاب حاضر را پشت جلد کتاب ۲۲۲ نکته برای پدران و مادران دیده بودند از طرف دیگر، ما را بر آن داشت که با وجود مشغله‌ها

و طرح‌های تالیفی بسیار، تهیه و عرضه‌ی این کتاب را در اولویت قرار دهیم.

روان‌شناسان معتقدند آغاز مدرسه یکی از مهم‌ترین استرس‌های زندگی هر انسانی است. اگرچه امروز به مدد امکاناتی چون وجود دوره‌های پیش‌دبستانی، حضور انواع رسانه‌ها در زندگی مردم، گسترده‌ی اطلاع‌رسانی و افزایش حساسیت پدران و مادران در مورد فرزندان، از شدت مشکلات مربوط به ورود به مدرسه کاسته شده است، اما به دلایل دیگری، همچنان کلاس اول ابتدایی برای همه، اعم از پدران و مادران، عوامل مدرسه و حتی خود کودک با اهمیت است. چرا؟

۱. سطح تحصیلات والدین بالاتر رفته و به همان نسبت توقعات و انتظارات آن‌ها از زندگی، آینده و فرزندان تغییر یافته است.

۲. گسترش پدیده‌های تک‌فرزندی و کم‌فرزندی، حساسیت والدین را در مورد آینده و سرنوشت فرزندشان افزایش داده است.

۳. همه به این نکته واقف شده‌ایم که «آغاز»ها چقدر مهم و تأثیر گذارند. یک آغاز خوب می‌تواند ضامن موفقیت باشد و یک آغاز بد یا ناقص، می‌تواند زمینه‌ساز مشکلات بعدی باشد. اول دبستان، آغاز آغازهای مدرسه‌ای است و این یعنی، خشت اول!

۴. دوره‌ی کودکی برای بیشتر مردم اهمیت پیدا کرده است و آن‌ها تلاش دارند با توجه به وسعت امکانات، از چیزی برای فرزندشان فروگذاری نکنند. البته این نکته جای تحلیل و نقد فراوان دارد. گاهی اهمیت دادن به دوره‌ی کودکی در اقداماتی مانند: خرید کیف و کفش گران‌قیمت، حساسیت در مورد خورد و خوراک و تغذیه و آسان‌گیری‌های غیرمنطقی معنا می‌یابد. به نظر می‌رسد والدین برای درک اهمیت دوره‌ی کودکی، بیش از هر چیز، باید دانش تربیتی خود را ارتقا دهند.

از همه‌ی این‌ها که بگذریم ورود به مدرسه و اول دبستان، موقعیتی جالب در زندگی هر فرد است. هر یک از ما، خاطراتی تلخ و شیرین، اما ماندگار از روزهای اول مدرسه داریم. در زمان ما، دوربین عکاسی و فیلم‌برداری خانگی نبود تا خاطره‌ی این روز ثبت کند. نهایت آن که، اگر پدر و مادر حوصله داشتند فرزندشان را به عکاسی می‌بردند و تک عکسی به یادگار از او می‌گرفتند!

کلاس اولی‌های امروز جشن شکوفه‌ها دارند. در این روز، کافی است وارد مدرسه‌ای شوید و انبوهی از والدین را ببینید که با انواع دوربین‌های عکاسی، فیلم‌برداری و تلفن همراه مشغول گرفتن عکس و فیلم هستند تا جایی که گاهی اصل موضوع فراموش می‌شود! و حتی بیشتر مدارس سعی می‌کنند با آوردن فیلم‌بردار و عکاس، این معضل را کاهش دهند.

امیدواریم هم جشن شکوفه‌ها و هم روزهای اول ورود اولی‌ها به دبستان، برای آن‌ها با خاطراتی شیرین، دلنشین و جذاب همراه باشد.

با وجود همه‌ی آن چه که در مورد اهمیت ورود به اول دبستان گفتیم، یک موضوع مهم دیگر ناگفته ماند: میزان آشنایی والدین با مسائل این دوره و آمادگی آن‌ها برای شناخت ویژگی و شرایط کلاس اول.

همان‌گونه که برنامه‌هایی برای آماده‌سازی کودکان جهت ورود به اول دبستان اجرا می‌شود، باید تمهیداتی نیز برای آماده‌سازی والدین جهت همراهی مطلوب با فرزندانشان اندیشیده شود. به‌طور معمول، برای والدین و به‌ویژه آن‌هایی که اولین فرزندشان را راهی مدرسه می‌کنند، چندین هفته یا ماه طول می‌کشد تا متوجه شوند که در چه موقعیتی قرار گرفته‌اند. بسیاری از والدین تا بجنبند، ماه‌ها گذشته است و آن‌ها با ناشی‌گری‌ها و خطاهایشان، برای خود و فرزندشان مشکلاتی به‌وجود آورده‌اند.

راهنمای ورود به اول دبستان

۱۰

پیش‌گفتار